

Gebruiksaanweisung Wera Click-Torque

- (EN) User Manual for Wera Click-Torque
- (ES) Instrucciones de uso de la llave Wera Click-Torque
- (FR) Notice d'utilisation Wera Click-Torque
- (IT) Istruzioni di servizio Wera Click-Torque
- (NL) Gebruikshandleiding Wera Click-Torque
- (DK) Brugsanvisning Wera Click-Torque
- (SE) Bruksanvisning Wera Click-Torque
- (PL) Instrukcja obsługi klucza dynamometrycznego Wera Click-Torque
- (RU) Руководство по использованию Wera Click-Torque
- (FI) Käyttöohje Wera Click-Torque
- (JP) ヴェラ・クリック・トルクX—ユーザー(使用者)マニュアル
- (CN) 维拉棘轮换向扭扭力矩扳手使用手册
- (CZ) Návod k použití přednastavitelných momentových klíčů Wera Click-Torque

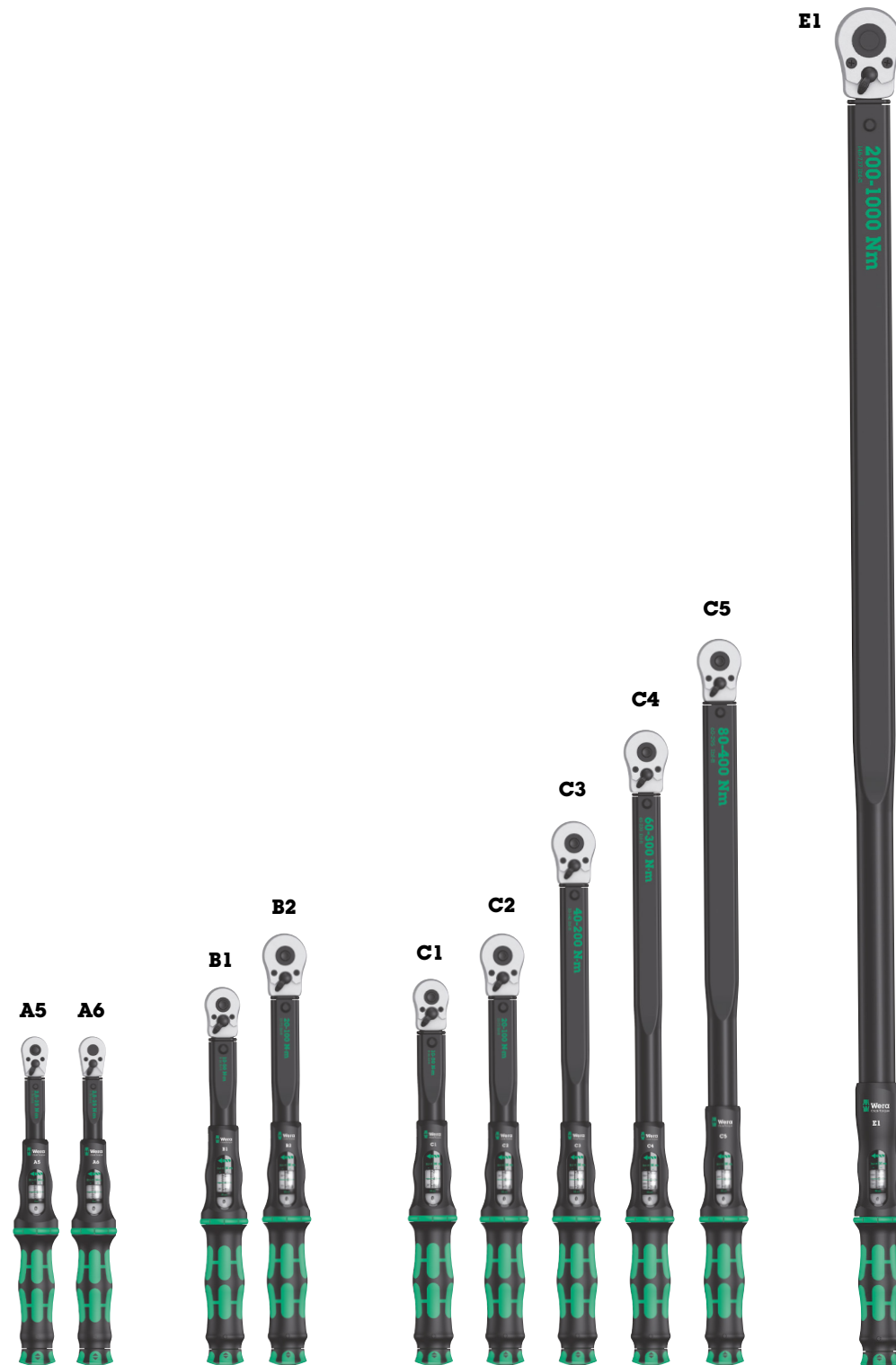

Fig. 1

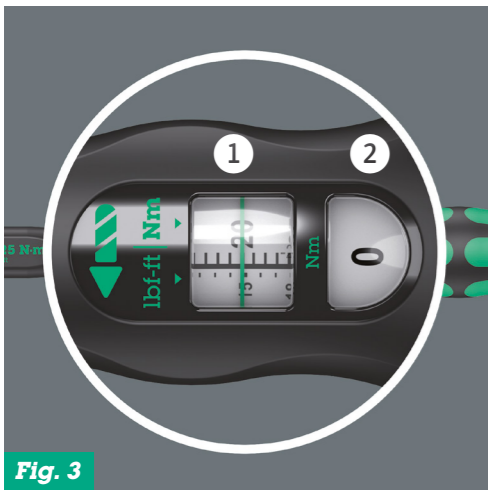

Fig. 3

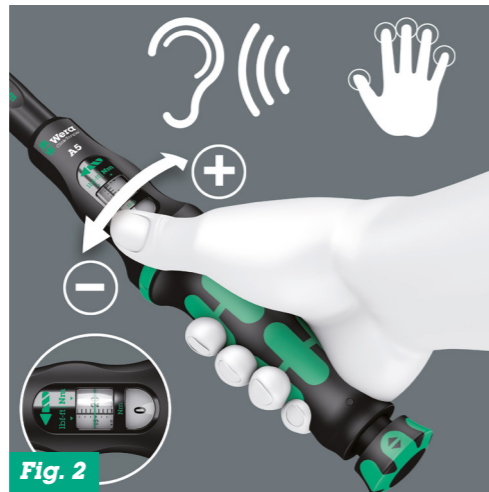

Fig. 2

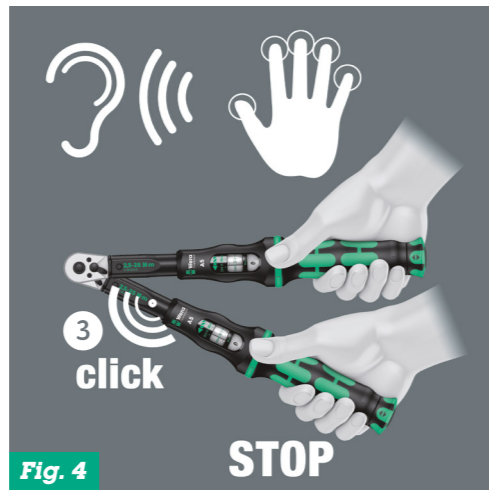

Fig. 4

DE

Wir beglückwünschen Sie zum Kauf eines hochwertigen, mit Klick-Mechanismus ausgestatteten Drehmomentschlüssels aus der Wera Serie Click-Torque. Die maximal zulässige Messungengenauigkeit des Gerätes beträgt $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – gemäß EN ISO 6789-1:2017 – vom jeweils eingestellten Wert. Jeder Drehmomentschlüssel wird mit einer Konformitätserklärung ausgeliefert, aus der Sie die Messgenauigkeit Ihres Schlüssels entnehmen können. Zur Gewährleistung einer langen Lebensdauer des Werkzeugs lesen Sie bitte sorgfältig die folgenden Hinweise. Bitte beachten Sie den Richtungs Pfeil über dem Skalenfenster. Dieser gibt die Arbeitsrichtung an, in die der Schlüssel am Handgriff belastet werden darf.

Einstellen des gewünschten Drehmomentes

Halten Sie den Drehmomentschlüssel am Griff fest, und entriegeln Sie den Schlüssel. Ziehen Sie dazu den sich am Heftende befindlichen Verriegelungsknopf bis zum Endanschlag heraus (Fig. 1). Jetzt lässt sich der Drehmomentschlüssel auf den von Ihnen benötigten Wert einstellen. Halten Sie dazu den Schlüssel am Hauptrohr fest, und drehen Sie den Griff (Fig. 2), bis der gewünschte Drehmomentwert an den entsprechenden Skalen (Fig. 3 1) unter dem grünen Strich im Feinskalenfenster erscheint und hör- und fühlbar rastet. Die Nm-Zwischenwerte können an der Feineinstellungs-Skala (Fig. 3 2) abgelesen werden. Die Feineinstellungs-Skala bezieht sich ausschließlich auf die Nm-Zwischenwerte, die lbf.ft.-Zwischenwerte können nicht abgelesen werden. Ist der gewünschte Wert eingestellt, verriegeln Sie den Schlüssel, indem Sie den Verriegelungsknopf wieder vollständig eindrücken. So verhindern Sie ein unbeabsichtigtes Verstellen des Wertes. Bitte beachten Sie, dass das Verriegeln nur in der Einstellposition möglich ist, bei denen der angezeigte Wert auf der Feinskala direkt hinter der Ablesemarkierung steht.

Handhabung des Drehmomentschlüssels

Bitte den Schlüssel stets am Handgriff betätigen. Für genaue Messergebnisse muss die Hand in der Mitte des Handgriffes angesetzt werden. Das Erreichen des eingestellten Drehmomentes wird durch einen fühlbaren Ruck und ein gleichzeitiges hörbares Klicken angezeigt (Fig. 4 3). Nach dem der Klick-Mechanismus ausgelöst hat, ist jeder weitere Schraubenanzug zu vermeiden, da sonst der eingestellte Drehmomentwert überschritten wird. Beim Entlasten des Schlüssels setzt sich der Klick-Mechanismus selbstständig zurück und ist für den nächsten Schraubenanzug bereit.

Wichtige Hinweise zur Pflege und Wartung

Bitte verlängern Sie den Drehmomentschlüssel niemals mit einem Rohr oder ähnlichem, da dies den eingestellten Wert verändert und zur Beschädigung des Schlüssels führen kann. Behandeln Sie Ihren Drehmomentschlüssel wie ein Messinstrument (Messschieber, Bügelmessschraube etc.). Tauchen Sie das Gerät niemals in Benzin oder Lösungsmittel, da sonst die Schmierung der Mechanik zerstört wird.

Überprüfung der Kalibrierung

Da mechanische Geräte einem gewissen Verschleiß unterliegen, ist es notwendig, die Kalibrierung des Drehmomentschlüssels nach 5.000 Belastungszyklen (oder etwa 1 Jahr nach der ersten Inbetriebnahme und im Anschluss daran jährlich) zu kontrollieren. Bei sehr intensivem Gebrauch sollte dies häufiger geschehen.

Kontaktieren Sie uns bei allen Fragen zu Service, Re-Kalibrierung oder Reparatur unter:

Tel +49 (0)202/40 45-145 • Fax +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

EN

Congratulations on having purchased a high quality torque wrench featuring a click mechanism from the Wera Click-Torque range. The maximum permissible precision of the tool is $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) of the elected torque value – according to EN ISO 6789-1:2017. Each torque wrench is supplied with a declaration of conformity that verifies the measurement accuracy of the wrench. To ensure that the tool has a long service life, please read the following instructions carefully. Please pay attention to the arrow on the main tube as this indicates the working direction of the wrench and the direction in which it may be stressed when in use.

Setting the desired torque

Hold the torque wrench by the handle and unlock the wrench. To do this, pull out the lock button located at the end of the handle to the end stop (Fig. 1). Now you can set the torque wrench to the value you require. To do this, hold the wrench at the main pipe and turn the handle (Fig. 2) until the desired torque value is shown at the corresponding scales (Fig. 3 1) below the green line in the fine-scale window and you hear and feel it click into place. The Nm interim values can be read off of the fine adjustment scale (Fig. 3 2). The fine adjustment scale refers exclusively to the Nm interim values. The lbf/ft interim values can not be read in this way. Once the desired value has been set, lock the wrench by fully depressing the lock button again. This prevents unintentional adjustment of the value. Please note that locking is only possible in the setting position where the displayed value on the fine scale is directly behind the read mark.

Handling the torque wrench

Please always hold the wrench securely by the handle. For accurate measurement results, the hand must be placed in the middle of the handle. Reaching the set torque is indicated by a tactile twitch and a simultaneous audible click (Fig. 4 3). After the click mechanism has triggered, any further tightening of the screw should be avoided, as otherwise, the set torque value will be exceeded. When not in use, the click mechanism automatically returns and is ready for the next tightening operation.

Important instructions for care and maintenance

Please never extend the torque wrench with a pipe or similar, as this may alter the set value and cause damage to the wrench. Treat your torque wrench like a measuring instrument (Vernier caliper, micrometer, etc.). Never immerse the device in petrol or solvents; otherwise the lubrication of the mechanics will be compromised.

Checking the calibration

Since mechanical equipment is subject to wear, it is necessary to control the calibration of the torque wrench after 5,000 load cycles, or about 1 year following initial use, and annually thereafter. For very intensive use, this should happen more often.

Contact us for any questions about service, re-calibration or repair at:

Europe:
Phone +49 202 4045 145 • Fax +49 202 4045 158
torqueservice@wera.de

USA, Canada, Mexico:
Phone: 1-800-267-5541 • Fax 1-877-650-WERA (9372)
Phone: 1-905-637-0003 • Fax 1-905-637-6480
torque-service@weratools.com

ES

Le felicitamos por haber adquirido una llave dinamométrica de alta calidad de la serie Wera Click-Torque que dispone de un mecanismo de "clic". La precisión máxima permitida del aparato – según EN ISO 6789-1:2017 – corresponde a $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) del valor ajustado respectivo. Cada llave dinamométrica se entrega con una declaración de conformidad que le informará sobre la exactitud de medición de su llave. Para poder garantizar una larga duración de vida útil de su herramienta, por favor lea los avisos siguientes de forma atenta. Por favor, fíjese en la flecha de orientación que se encuentra en el tubo matriz. Esta flecha indica la dirección de trabajo en la cual se puede ejercer la carga en el mango de la llave.

El ajuste del par de giro deseado

Para este fin, tire el botón de desbloqueo que se encuentra en el extremo del mango hasta que alcance su tope final (Fig. 1). Ahora es posible ajustar la llave dinamométrica en el valor que usted necesita. Para realizar este ajuste, sostenga la llave en la parte central del mango, y gire el mango hasta que el par de giro deseado aparezca (Fig. 2) en las escalas correspondientes debajo de la línea verde en la ventanilla de la escala (Fig. 3 1) fina, y hasta que la posición correspondiente encastre de manera audible y palpable. Los valores intermedios de Nm se pueden leer en la escala de ajuste fino (Fig. 3 2). La escala de ajuste fino se refiere exclusivamente a los valores intermedios de Nm. Los valores intermedios de lbf.ft. no se pueden leer ahí. Tan pronto quede ajustado el valor deseado podrá bloquear la llave pulsando el botón de bloqueo de forma completa hacia adentro. De esta forma evitará un desajuste accidental del valor. Por favor tenga en cuenta que el bloqueo solamente es posible en aquella posición de ajuste en la cual el valor indicado en la escala fina se encuentra directamente detrás de la marca de lectura.

El manejo de la llave dinamométrica

Por favor, siempre utilice el mango de la llave para efectuar trabajos con este útil. Para lograr unos resultados exactos de medición, la mano deberá posicionarse en el medio del mango. Tan pronto se alcance el valor del par de giro ajustado se siente un tirón claramente palpable, y al mismo tiempo se escucha un sonido de salto, un "clic" claramente audible (Fig. 4 3). Después de que se haya activado este mecanismo de salto, se ha de evitar cualquier movimiento adicional de apriete ya que de otra forma se sobrepasa el valor del par de giro preajustado. Al quitar la presión de la llave, el mecanismo de salto se vuelve a restablecer automáticamente quedando así listo para el próximo apriete de tornillos.

Avisos importantes con relación al cuidado y al mantenimiento

Por favor, nunca alargue la llave dinamométrica con ayuda de un tubo o algo por el estilo ya que esto altera el valor preajustado y puede causar el deterioro de la llave. Siempre trate esta llave dinamométrica como si fuera un instrumento de medición (como un calibrador o un micrómetro de exteriores, etc.). Nunca sumerja este aparato en gasolina o en un líquido disolvente ya que de esta forma se destruye la lubricación del sistema mecánico de la llave.

El control de la calibración

Por el hecho de que todos los aparatos mecánicos están sometidos a un cierto desgaste es necesario que se controle la calibración de la llave dinamométrica tras 5.000 ciclos de carga, o alrededor de un año tras la primera puesta en marcha de esta herramienta. Luego de esto, el control ha de repetirse de forma anual. En caso de que la llave se utilice de manera muy intensa el control deberá efectuarse más frecuentemente aún.

Para todas las preguntas con relación al servicio, a la recalibración o la reparación de este útil, por favor, contáctenos bajo los siguientes números o nuestra dirección de correo electrónico:

España:
Tel +34 93 72 97-240 • Fax +34 93 72 97-241
ventas@weraespain.com

México:
Phone: 1-905-637-0003 • Fax 1-905-637-6480
torque-service@weratools.com

FR

Nous vous félicitons d'avoir acquis une clé dynamométrique haut de gamme de la série Wera Click-Torque, équipée d'un mécanisme à dé clic. Conformément à la norme EN ISO 6789-1:2017, l'imprécision maximale admissible de cet appareil s'élève à $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) de la valeur respectivement réglée. Chaque clé dynamométrique est livrée accompagnée d'un certificat de conformité mentionnant la précision de mesure de votre outil. Afin de lui assurer la plus grande longévité, veuillez lire attentivement les indications qui suivent. Prière de tenir compte de la flèche de sens apposée sur le tube principal. Elle indique le sens de travail dans lequel la charge peut être exercée sur le manche de la clé.

Réglage du couple souhaité

Pour cela, il vous suffit de tirer le bouton de verrouillage (au bout du manche) vers l'arrière (Fig. 1). Vous pouvez maintenant régler le couple souhaité, en maintenant fermement le corps de la clé et en tournant le manche jusqu'à atteindre la valeur cible (Fig. 2). La valeur de réglage doit se situer sous le trait vert (attention à l'unité Nm ou lbf-ft) (Fig. 3 1). Une valeur de réglage fin (en Nm) s'affiche dans la fenêtre située sous la graduation principale (Fig. 3 2). Pour chaque valeur fine vous entendrez un « Clic » et ressentirez une vibration. Il n'est pas possible de lire le réglage fin en lbf-ft. Dès que la valeur cible est parfaitement réglée vous pouvez verrouiller la clé. Pour cela, il vous suffit de pousser le bouton en butée vers la clé. Votre réglage est ainsi sécurisé. Il n'est pas possible de verrouiller la clé entre deux valeurs de réglage fin.

Maniement de la clé dynamométrique

Toujours tenir la clé par la poignée lors de son utilisation. Pour une précision optimale il est important de positionner la main au centre de la poignée. L'atteinte du couple réglé est indiqué par la sensation d'un à-coup et d'un « clic » parfaitement audible (Fig. 4 3). Dès le déclenchement il faut stopper l'action de vissage afin d'éviter le sur-serrage. Le mécanisme de déclenchement se réarme automatiquement dès l'arrêt du serrage et est prêt pour une prochaine utilisation.

Conseils importants pour l'entretien et la réparation

Ne jamais rallonger votre clé dynamométrique avec un tube ou tout autre moyen, sous peine d'en modifier la valeur de réglage et de risquer de l'endommager. Prenez en soin comme vous le feriez pour un instrument de mesure (pied à coulisse, micromètre...). Ne pas tremper l'outil dans de l'essence ou un diluant car cela supprimera le graissage nécessaire au bon fonctionnement.

Contrôle du calibrage

En raison de l'usure mécanique lié à l'usage il est nécessaire de contrôler le calibrage après 5.000 déclenchements ou une fois par an. Si l'usage est intensif il est conseillé de rapprocher les contrôles.

France:
Pour toutes questions de recalibrage ou réparation :
Tel +33 972 611 652 • info@wera-outillages.fr

Canada:
Phone: 1-800-267-5541 • Fax 1-877-650-WERA (9372)
torque-service@weratools.com

Artikel Art. No.	Code Nr. Code No.	Abtrieb Output	Messbereich Measurement range		Länge mm Length mm
A 5	05075604001	1/4"	2.5–25 Nm	2–18 lbf.ft.	290
A 6	05075605001	1/4"	2.5–25 Nm	2–18 lbf.ft.	290
B 1	05075610001	3/8"	10–50 Nm	8–36 lbf.ft.	360
C 1	05075620001	1/2"	10–50 Nm	8–36 lbf.ft.	360
B 2	05075611001	3/8"	20–100 Nm	15–73 lbf.ft.	405
C 2	05075621001	1/2"	20–100 Nm	15–73 lbf.ft.	405
C 3	05075622001	1/2"	40–200 Nm	30–146 lbf.ft.	510
C 4	05075623001	1/2"	60–300 Nm	45–220 lbf.ft.	595
C 5	05075624001	1/2"	80–400 Nm	60–295 lbf.ft.	680
E 1	05075630001	3/4"	200–1000 Nm	148–737 lbf.ft.	1250

Desideriamo complimentarci per l'acquisto di una pregiata chiave dinamometrica provvista del meccanismo di scatto click della serie Wera Click-Torque. La precisione di misurazione massima ammessa dell'utensile ammonta al $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – secondo EN ISO 6789-1:2017 – del valore pre-impostato. Ogni chiave dinamometrica viene corredata da un certificato di conformità, dal quale potrà verificare la precisione di misurazione della chiave. A garanzia di una lunga durata dell'utensile legga per favore attentamente le seguenti istruzioni. Presti attenzione alla freccia del senso di rotazione posta sull'utensile. Questa indica la direzione in cui la chiave può essere caricata sull'impugnatura.

Regolazione della coppia desiderata

Il valore della coppia può essere modificato all'interno dell'ambito di coppia indicato. Trattenerne saldamente la chiave dinamometrica dall'impugnatura, e sbloccare la chiave. Tirare fino in fondo il pulsante di blocco fino alla battuta di arresto. (Fig. 1) Ora è possibile regolare la chiave sul valore che necessita. Trattenerne saldamente dal tubo principale e ruotare l'impugnatura (Fig. 2), fino a che la coppia desiderata appare sulla corrispondente scala (Fig. 3) sotto la striscia verde sulla finestrella e scatti in modo udibile e sensitivo. I valori intermedi in Nm possono essere letti sulla scala secondaria (Fig. 3). La scala secondaria si riferisce esclusivamente a valori intermedi espressi in Nm, (altre unità di misura non possono essere lette). Una volta regolato il valore desiderato, bloccare la chiave, premendo il pulsante di blocco. In questo modo si evita una modifica accidentale del valore. Attenzione: il blocco della chiave è possibile soltanto nella posizione di regolazione, in cui il valore visualizzato sulla scala sia direttamente dietro il segno di lettura.

Funzionamento della chiave dinamometrica

Si prega di attivare la chiave sempre dall'impugnatura. Per risultati di misurazione precisi la mano deve essere posizionata nel centro dell'impugnatura. Il raggiungimento della coppia impostata è percepibile attraverso uno scatto sensitivo e contemporaneamente un click sonoro (Fig. 4). Dopo il rilascio del meccanismo di scatto, evitare qualsiasi ulteriore movimento, per non superare il valore della coppia impostata. Quando la chiave si scarica, il meccanismo di scatto ritorna automaticamente ed è pronto per il successivo serraggio della vite.

Istruzioni importanti per la cura e la manutenzione

Si prega di non utilizzare come prolunga della chiave tubi o similari, per evitare la variazione del valore impostato che potrebbe condurre ad un danneggiamento della chiave. Utilizzi la sua chiave dinamometrica come uno strumento di misurazione (calibro, micrometro etc.). Non immergere mai l'utensile in benzina o solventi, onde evitare di distruggere la lubrificazione della meccanica.

Controllo della calibratura

Poiché gli utensili sono soggetti ad una certa usura, è necessario controllare la calibratura della chiave dinamometrica dopo 5.000 cicli di lavoro oppure dopo ca. 1 anno dalla prima messa in funzione e poi annualmente. In caso di impiego intensivo effettuare il controllo più frequentemente.

Per informazioni contattare il servizio ri-calibratura e riparazione:
Tel +49 (0)202/40 45-145 · Fax +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Gefeliciteerd met de aankoop van een hoogwaardige draaimomentsleutel met klikmechanisme uit de Wera Click-Torque reeks. De maximaal toegepaste meetnauwkeurigheid van het gereedschap bedraagt $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – conform EN ISO 6789-1:2017 – van de ingestelde waarde. Iedere draaimomentsleutel wordt geleverd met een conformiteitsverklaring waarin de meetnauwkeurigheid van uw sleutel vermeld staat. Voor een lange levensduur van het gereedschap wordt geadviseerd om het volgende aandachtig te lezen. Let op de richtingaanduiding op het gereedschap. Deze geeft de werkrichting aan waarin de sleutel bij de handgreep mag worden belast.

Gewenst draaimoment instellen

Het draaimoment kan binnen het vermelde meetbereik worden veranderd. Houd de mommentsleutel bij de handgreep vast en ontgrendel de sleutel. Trek hiervoor de vergrendelingsknop aan het uiteinde van de handgreep naar buiten tot aan de eindaanslag (fig. 1). Nu kunt u de mommentsleutel op de gewenste waarde instellen. Houd de sleutel hiervoor bij de steel vast en draai de handgreep (fig. 2) tot de gewenste waarde van het draaimoment wordt getoond op de bijbehorende schaal (fig. 3) onder de groene streep in het fjinschaalvenster en de sleutel hoor- en voelbaar dooratelt. De tussenliggende waarden in Nm kunnen afgelezen worden op de fijninstellingsschaal (fig. 3). De fijninstellingsschaal heeft uitsluitend betrekking op de tussenliggende waarden in Nm. De waarden in lb-ft kunnen niet op deze manier afgelezen worden. Als de gewenste waarde is ingesteld, moet de sleutel vergrendeld worden door de vergrendelknop weer volledig in te drukken. Zo voorkomt u dat de waarde per ongeluk gewijzigd wordt. Let op dat de sleutel alleen vergrendeld kan worden in de instelstand als de aangegeven waarde op de fjinschaal direct achter de afleesmarkering staat.

Werken met de draaimomentsleutel

Bedien de sleutel uitsluitend bij de handgreep. Plaats uw hand in het midden van de handgreep voor nauwkeurige meetresultaten. Zodra het ingestelde draaimoment wordt bereikt, is dat voelbaar en is een klik hoorbaar (Fig. 4). Nadat het klikmechanisme is geactiveerd, mag niet meer verder worden gedraaid om overschrijding van het ingestelde draaimoment te voorkomen. Bij het ontlasten van de sleutel wordt het klikmechanisme automatisch gereset en kan een volgende schroef worden aangehaald.

Belangrijke informatie m.b.t. onderhoud en service

Verleng de draaimomentsleutel nooit met een buis of iets dergelijks omdat daardoor de ingestelde waarde wijzigt en de sleutel beschadigd kan raken. Behandel uw draaimomentsleutel als een meetinstrument (schuifmaat, micrometer, etc.). Dompel het gereedschap nooit onder in benzine of een oplosmiddel, omdat daardoor de smering van het mechanisme verloren gaat.

Controle van de kalibratie

Aangezien mechanische apparaten onderhevig zijn aan een zekere mate van slijtage, is het noodzakelijk om de kalibratie van draaimomentsleutels na elke 5.000 activeringen resp. ca. 1 jaar gebruik na inbedrijfsname en vervolgens jaarlijks te controleren. Bij zeer intensief gebruik wordt geadviseerd dit vaker te laten doen.

Mocht u vragen hebben over service, herkalibratie of reparatie, neem dan even contact met ons op:
Tel.: +49 (0)202/40 45-145 · Fax: +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Vi ønsker dig tillykke med erhvervelsen af en med klik-mekanisme udstyret kvalitetsmomentnøgle fra Wera serien Click-Torque. Værktøjets højeste tilladte måleuøjagtighed udgør $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – ifølge EN ISO 6789-1:2017 – af den til enhver tid indstillede momentværdi. Hver momentnøgle udleveres med en overensstemmelseserklæring, ud af hvilken man kan se nøglens målenøjagtighed. Med henblik på at sikre værktøjet en lang levetid, så læs venligst følgende anvisninger grundigt igennem. Vær venligst opmærksom på retningspilen på værktøjet. Den angiver den arbejdsretning, som nøglen på grebet må belastes i.

Indstilling af det ønskede moment

Momentværdien kan ændres indenfor det angivne momentområde. Hold momentnøglen fast i grebet, og lås nøglen op. Hertil trækkes låseknappen for enden af skaffet helt ud til anslaget (fig. 1). Nu lader momentnøglen sig indstille til den værdi, som du har brug for. Hertil holdes nøglen fast på hovedrøret, samtidig med at grebet drejes (fig. 2), indtil den ønskede momentværdi dukker op på de respektive skalaer (fig. 3) under den grønne linje i finskalaruden og falder hør- og mærkbart i hak. Nm-mellemværdierne kan aflæses på finindstillings-skalaen (fig. 3). Finindstillingsskalaerne relaterer sig udelukkende til Nm-mellemværdierne, lbf.ft.-mellemværdierne kan ikke aflæses. Når den ønskede værdi er indstillet, så lås nøglen ved at skubbe låseknappen helt ind igen. Således forhindres en utilsigtet ændring af værdien. Vær opmærksom på, at fastlåsnings kun er mulig i indstillingspositionen, hvor den viste værdi på finskalaen står direkte bag aflæsningsmarkeringen.

Håndtering af momentnøglen

Bejten altid nøglen med grebet. For at sikre nøjagtige måleresultater skal hånden sættes på ved midten af grebet. Når det indstillede moment nås, indikerer det med et mærkbart ryk og en samtidig hørbar klikken (Fig. 4). Når klik-mekanismen er udløst, skal enhver form for yderligere spænding af skruen undgås, da den indstillede momentværdi ellers overskrides. Når belastningen fjernes fra nøglen, stiller klik-mekanismen sig selv tilbage igen og er klar til at spænde den næste skrue.

Vigtige anvisninger til pleje og vedligeholdelse

Forlæng aldrig momentnøglen med et rør eller lignende, da det ændrer den indstillede værdi og kan føre til beskadigelse af nøglen. Behandl din momentnøgle som et måleinstrument (skydelære, mikrometer etc.). Dyp aldrig værktøjet i benzin eller opløsningsmiddel, da smøringen af mekanikken ellers ødelægges.

Kontrol af kalibreringen

Da mekaniske apparater er underlagt en vis slidage, er det nødvendigt at kontrollere kalibreringen af momentnøglen efter 5.000 belastningscykler eller ca. 1 år efter den første ibrugtagning og derefter årligt. Ved meget intensivt brug bør det ske oftere.

Kontakt os for alle spørgsmål om service, re-kalibrering eller reparation på:
Tlf +49 (0)202/40 45-145 · Fax +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Vi gratulerar dig till ditt köp av en högkvalitativ, momentnyckel med klickmekanism från Weras serie Click-Torque. Momentnyckelns åtdragningsmoment tillåts avvika maximalt $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – enligt EN ISO 6789-1:2017 – från det inställda värdet. Varje momentnyckel levereras med en försäkran om överensstämmelse, där du kan kontrollera mät noggrannheten hos din nyckel. För att säkerställa hög livslängd för verktyget, läs noggrant igenom följande instruktioner. Observera riktningsspilen på verktyget. Pilen indikerar verktygets arbetsriktning, i vilken mekanismen får belastas med handtaget.

Inställning av önskat moment

Momentvärdet kan ändras inom det angivna momentområdet. Håll momentnyckeln stadigt i handgreppet och lås upp den. Gör detta genom att dra ut spärrknappen i handgreppets ände så långt det går (fig. 1). Ställ in önskat åtdragningsmoment. Håll momentnyckeln stadigt i röret och vrid handgreppet (fig. 2), tills önskat momentvärde visas på skalorna (fig. 3) under det gröna strecket på fininställningsskalaen och du hör och känner att momentnyckeln klickar i läge. Mellanvärdet i Nm kan avläsas på fininställningsskalaen (fig. 3). Fininställningsskalaen visar endast mellanvärdet i Nm. Mellanvärdet i lbf.ft. kan inte avläsas. När önskat värde är inställt, lås momentnyckeln på nytt genom att trycka in spärrknappen helt. Därmed kan det inställda värdet inte ändras av misstag. Observera att momentnyckeln kan låsas bara i lägen där värdet visas direkt efter avläsningsmarkeringen på fininställningsskalaen.

Användning av momentnyckeln

Manövrera alltid momentnyckeln med handgreppet. För att få korrekt resultat, håll handgreppet i mitten. När det inställda momentet uppnås känns en tydlig impuls i handgreppet och ett samtidigt hörs ett klickljud (Fig. 4). När klickmekanismen har löst ut, undvik ytterligare vridning. Annars kommer det uppnådda åtdragningsmomentet att överskridas. När nyckeln avlastas återgår klickmekanismen automatiskt och är klar för nästa åtdragning.

Viktiga instruktioner för skötsel och underhåll

Förläng aldrig momentnyckeln med ett rör eller liknande, eftersom detta kan ändra det inställda värdet och skada momentnyckeln. Behandla din momentnyckel som ett precisionsinstrument (skjutmått, mikrometer etc.). Doppa aldrig verktyget i bensin eller annat lösningsmedel. Det förstör smörjningen av mekanismen.

Kontroll av kalibrering

Eftersom mekaniska verktyg utsätts för viss förslitning är det nödvändigt att kontrollera kalibreringen av momentnyckeln efter 5 000 belastningscykler, eller ungefär 1 år efter första användning, och därefter årligen. Om verktyget används intensivt bör kalibreringen kontrolleras oftare.

Kontakta oss för alla frågor kring service, omkalibrering eller reparation:
Tel +49 (0)202/40 45-145 · Fax +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Gratulujemy zakupu wysokiej jakości klucza dynamometrycznego z serii Wera Click-Torque. Maksymalny dopuszczalny błąd pomiaru przyrządu wynosi $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – zgodnie z normą EN ISO 6789-1:2017 – ustawionej wartości. Każdy klucz dynamometryczny jest dostarczany z deklaracją zgodności, na podstawie której można sprawdzić dokładność pomiaru klucza. Aby zapewnić długą żywotność narzędzia, należy dokładnie przeczytać poniższe instrukcje. Należy zwrócić uwagę na strzałkę na uchwycie, która wskazuje kierunek pracy.

Ustawienie żądanego momentu obrotowego

Wartość momentu obrotowego może być regulowana w określonym zakresie. Przytrzymaj rękojeść klucza dynamometrycznego i odblokuj klucz. W tym celu wyciągnij pokrętkę blokującą na końcu uchwytu, aż do osiągnięcia ogranicznika końcowego (Fig. 1). Teraz klucz dynamometryczny można dostosować do żądanej wartości. Przytrzymaj mocno korpus klucza i obracaj rękojeść (Fig. 2) tak długo, aż na odpowiedniej skali (Fig. 3 ❶) poniżej zielonej linii w okienku skali precyzyjnej pojawi się żądana wartość momentu obrotowego i zablokuje się w słyszalny i wyczuwalny sposób. Wartości pośrednie wyrażone w Nm można odczytać na skali regulacji precyzyjnej (Fig. 3 ❷). Skala regulacji precyzyjnej odnosi się wyłącznie do wartości pośrednich wyrażonych w Nm, nie ma możliwości odczytania wartości pośrednich w lbf.ft. Po ustawieniu żądanej wartości należy zablokować klucz, ponownie wciskając całkowicie pokrętkę blokującą. Zapobiega to niezamierzonym zmianom wartości. Należy pamiętać, że zablokowanie jest możliwe tylko w pozycji ustawienia, w której wyświetlana wartość znajduje się bezpośrednio za znacznikiem odczytu na skali precyzyjnej.

Obsługa klucza dynamometrycznego

Klucz należy zawsze obsługiwać przy pomocy uchwytu. Aby uzyskać dokładne wyniki pomiarów, klucz należy chwycić za środek uchwytu. Osiągnięcie ustawionego momentu obrotowego jest sygnalizowane przez odczuwalne szarpnięcie i jednocześnie słyszalne kliknięcie (Fig. 4 ❸). Po wyzwoleniu mechanizmu należy przerwać dokręcanie śruby, w przeciwnym razie przekroczona zostanie ustawiona wartość momentu obrotowego. Po zwolnieniu klucza mechanizm automatycznie resetuje się i jest ponownie gotowy do pracy.

Ważne wskazówki dotyczące pielęgnacji i konserwacji

Nigdy nie należy przedłużać klucza dynamometrycznego za pomocą elementów rurowych lub podobnego narzędzia, ponieważ może to spowodować zmianę ustawionej wartości i uszkodzenie klucza. Klucz dynamometryczny należy stosować jak przyrząd pomiarowy (suwmiarka, mikrometr zewnętrzny itp.). Nigdy nie należy zanurzać przyrządu w benzynie lub rozpuszczalnikach, ponieważ ma to negatywny wpływ na smarowanie mechanizmów.

Kontrola kalibracji

Ponieważ urządzenia mechaniczne ulegają zużyciu, konieczne jest sprawdzenie kalibracji klucza dynamometrycznego po 5000 cyklach pracy lub po około roku od pierwszego uruchomienia, a następnie co roku. W przypadku bardzo intensywnej eksploatacji przyrządu kontrolę należy przeprowadzać częściej.

Skontaktuj się z nami w przypadku pytań dotyczących serwisu, ponownej kalibracji lub naprawy:
Tel +49 (0)202/40 45-145 · Faks +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Поздравляем Вас с приобретением высококачественного динамометрического ключа Wera серии Click-Torque щелчкового типа. Максимально допустимая погрешность измерений для ключа составляет $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) от установленного значения, по стандарту EN ISO 6789-1:2017. Каждый динамометрический ключ поставляется с декларацией о соответствии, из которой можно узнать точность измерений ключа. Для обеспечения большого срока службы инструмента просим внимательно изучить следующие указания. Пожалуйста, обратите внимание на стрелку на инструменте. Она показывает рабочее направление, в котором разрешается нагружать ручку инструмента.

Выставление требуемого момента затяжки

Величину момента затяжки можно менять в пределах диапазона, заявленного для ключа. Снимите стопорение ключа. Для этого, крепко удерживая его ручку, потяните до упора кнопку стопора, расположенную на конце ручки (Рис. 1). Теперь на ключе можно выставить нужное Вам значение момента затяжки. Удерживая рукоять ключа, вращайте ручку (Рис. 2), чтобы на обеих шкалах получить требуемое значение по зелёной линии указателя значений на шкале тонкой настройки (Рис. 3 ❶), которое фиксируется со слышимым и осязаемым щелчком. Промежуточные значения, выраженные в Nm, можно считать на шкале тонкой настройки (Рис. 3 ❷). Шкала тонкой настройки относится исключительно к промежуточным значениям, выраженным в Nm, промежуточные значения, выраженные в lbf.ft, считываться не могут. После выставления нужного значения застопорите ключ, надавив на кнопку стопора и вернув её в исходное положение. Тем самым Вы исключите случайное изменение выставленного значения момента затяжки. Пожалуйста, обратите внимание на то, что стопорение ключа возможно только в таком положении настроек, когда значение, выставленное на шкале тонкой настройки, находится точно за указателем значений.

Работа динамометрическим ключом

Просим проводить затяжку ключом, держась только за ручку. Для получения точных результатов работы руку следует располагать на середине ручки. Достижение установленного момента затяжки сигнализируется с помощью осязаемого рывка и одновременно слышимого щелчка (Fig. 4 ❸). После срабатывания щелчкового механизма следует избегать любого дальнейшего затягивания винта, поскольку это приведет к превышению установленного момента затяжки. При снятии нагрузки на ключ щелчкового механизма самостоятельно возвращается в исходное положение, т.е. в положение готовности к срабатыванию при следующей затяжке винта.

Важные указания по уходу и обслуживанию

Пожалуйста, никогда не увеличивайте длину динамометрического ключа за счёт использования трубы и прочих приспособлений, поскольку это изменяет установленное значение и может привести к поломке ключа. Обращаясь с динамометрическим ключом как с измерительным инструментом (штангенциркулем, микрометром и т.п.). Никогда не погружайте инструмент в бензин или растворитель, поскольку это повредит смазку механического узла.

Контролирование калибровки

Поскольку механические приборы подвержены определённому износу, калибровка динамометрического ключа подлежит проверке после 5000 нагрузочных циклов или примерно через 1 год после начала использования, а в дальнейшем ежегодно. В случае очень интенсивного использования ключа калибровку следует проверять чаще.

При возникновении вопросов по сервисному обслуживанию, повторной калибровке и ремонту просим обращаться:
Тел. +49 (0)202/40 45-145, Факс +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

Onnitellemme korkealaatuisen Wera Click-Torque-sarjan momenttiavaimen ostamisesta. Laitteen suurin sallittu mittausepätkarkuus on $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – standardin EN ISO 6789-1:2017 mukaan – kustakin asetusta arvosta. Jokaisen momenttiavaimen mukana toimitetaan vaatimustenmukaisuusvakuutus, josta näet avaimesi mittaustarkkuuden. Voit varmistaa työkalun pitkän käyttöiän lukemalla huolellisesti seuraavat ohjeet. Huomaa suuntaanulosi asteikkoikunnan yläpuolella. Tämä ilmaisee työskentelysuunnan, mihin suuntaan avainta saa kuormittaa kahvasta.

Halutun vääntömomentin asettaminen

Pidä momenttiavainta tiukasti kahvasta kiinni ja avaa avaimen lukitus. Voit tehdä tämän vetämällä kahvan päässä olevaa lukituspainiketta päätyvastukseen asti (kuva 1). Nyt momenttiavain voidaan säätää tarvittuun arvoon. Pidä avainta päävarresta kiinni ja käännä kahvaa (kuva 2) kunnes haluttu vääntömomenttiarvo ilmestyy vastaaviin asteikkoihin (kuva 3 ❶) hienosäätöasteikon ikkunan vihreän linjan alle ja naksahtaa kuuluvasti ja tuntuvasti. Newtonmetrien väliarvit voidaan lukea hienosäätöasteikolta (kuva 3 ❷). Hienosäätöasteikko on ainoastaan newtonmetrien väliarvoja varten, lbf.ft-väliarvoja ei voida lukea täiltä asteikoilta. Kun haluttu arvo on asetettu, lukitse avain painamalla lukituspainiketta uudelleen kokonaan. Tämä estää arvon tahattoman muuttumisen. Huomaa, että lukitus on mahdollista vain asennossa, jossa hienosäätöasteikolla näytetty arvo on suoraan lukumerkin takana.

Momenttiavaimen käsittelyminen

Käytä avainta aina kahvasta. Jotta mittaustulokset olisivat tarkkoja, käden on oltava keskellä kahvaa. Kun asetettu vääntömomentti saavutetaan, momenttiavain naksahtaa tuntuvasti ja kuuluvasti (kuva 4 ❸). Kun naksahdusmekanismi on laennut, ruuvia ei saa kiristää enempää, sillä muutoin asetettu vääntömomentti ylitetään. Kun avainta ei enää kuormiteta, naksahdusmekanismi palautuu automaattisesti ja on valmiina seuraavaan ruuviin kiristämiseen.

Tärkeitä tietoja hoidosta ja huollosta

Älä koskaan pidennä momenttiavainta varrella tai vastaavalla, sillä se voi muuttaa asettua arvoa ja vahingoittaa avainta. Käsittele momenttiavainta kuten mittaussalaitetta (liukumittaa, mikrometriä yms.). Älä koskaan upota laitetta bensiiniin tai liuotinaiseisiin, sillä muutoin mekaniikan voitelu tuhoutuu.

Kalibroinnin tarkistaminen

Koska mekaaniset laitteet kuluvat jonkin verran, momenttiavaimen kalibrointi on tarkistettava 5 000 kuormituskykkin jälkeen (tai noin yhden vuoden kuluttua ensimmäisestä käyttöönotosta ja sen jälkeen vuosittain). Erittäin intensiivisessä käytössä kalibrointi on tarkistettava useammin.

Ota meihin yhteyttä, jos sinulla on mitkä tahansa kysyttävää palvelusta, uudelleenkalibroinnista tai korjauksesta:
Puhelin +49 (0)202/40 45-145 · Faksi +49 (0)202/40 45-158
torqueservice@wera.de

この度は、ヴェラの「クリックトルク・シリーズ」から高品質のクリック式トルクレンチをお買い上げいただき、ありがとうございます。本トルクレンチの最大許容測定誤差は、設定値の $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) – EN ISO 6789-1 : 2017に準拠 – です。各トルクレンチには「適合声明」が付いており、お買い上げのレンチの精度をご確認いただくことができます。本工具を長くご使用いただくために、以下の取扱説明をよくお読みください。本工具上に書かれている方向を示す矢印は、レンチの使用方向を示しています。

ご希望トルクの設定

ハンドル上部のキャップを突き止まるまで引き出し、トルクの設定が解除され、ご希望のトルク値を設定できるようになります (図1)。トルク値を設定するには、目標トルク値が目盛りに表示されるまで引き出したキャップを回し (図2)、(図3 ❶) 目盛りにある緑の線の下にあるトルク値が上がりま。一旦緑の線と目線と一致したら、「クリック」という音が聞こえる同時に軽いショックが手に届きます。調整する間の暫定値 (Nm) は目盛りの刻みから読み取られます (図3 ❷)。目標値に達したら、引き出したキャップを元の位置に戻し、目盛りにロックがかかります。即ちキャップが元の位置にもつた場合、トルクの再調整は不可です。ポカミスの対策としても考えられます。一点ご留意頂きたいのはロックをかけたトルク値は目盛りに付いてるラベルまたは読み取りに限られます。ご了承頂たくよろしくお願ひ申し上げます。

トルクレンチの取り扱い

必ずハンドルをしっかりと握ってください。正確な測定結果を得るには、手はハンドルの中央に置いてください。設定トルクに達すると手に感触が伝わり、(Fig. 4 ❸)同時にカチッという音がします。カチッとした音が出た後は、設定トルク値を超えてしまうためそれ以上の締め付けは避けてください。使用していない時は、クリック機構は自動的に元に戻り次の締め付け操作がいつでも可能です。

手入れおよびメンテナンス (保守保全) に関する重要な注意事項
レンチを損傷する恐れがありますので、トルクレンチをパイプ等で延長しないでください。測定器 (ノグス、マイクロメータ等) と同等に扱ってください。潤滑が損なわれるため、ガソリンや溶剤に浸さないでください。

較正のご確認

機械部分は摩耗しやすいため、全回り5,000回または最初の使用から1年後を目安に、それ以降は毎年再較正を行うことが必要です。使用頻度が高い場合には、さらに頻繁に較正を行うことが必要です。

サービス、再較正または修理に関するご質問は、下記までご連絡ください:
電話+81 368 957 386・ファックス+ 81 7 048 131 142
電子メール: Frank.Yang@wera.de
或いは、お買い求めのお店にお問い合わせください

感谢您购买棘轮换向扭力矩扳手系列的高品质机械式扭力矩扳手。该装置的最大允许测量偏差为设置值的 $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) 根据EN ISO 6789-1 : 2017。每套扭力矩扳手都提供合格声明，可供查看扳手的准确度。为保证工具工作寿命，请仔细阅读以下说明。请注意工具上的指示箭头，该箭头表示扳手的可用方向。

预设扭力矩

握住扭扳扳手的手柄，将位于手柄末端到底可以重新设置目标扭力值 (图1)。现在您可以握住拉开的手柄末端并转动手柄(图2)来设置您所需的扭力值。在转动手柄末端设置的过程中，Nm扭力值和扭力调整中的临时中间值的读取会显示在管身的窗口中(图3 ❶)。当在窗口中绿线下方的扭力值上升至绿线表示的位置时，您会听到咔嚓声和感受到触觉上的反馈，表示扭力已经调整到位。lb / ft临时中间值无法通过内置的刻度读取 (图3 ❷)。一旦当您确认所需的扭力值到到位后，请完整收回被拉开的手柄末端。这样可以防止扭力值被意外错位滑动。请注意，您能够调整并锁定的目标扭力值只限于刻度计上显示的刻度值。

操作扭力矩扳手

请握紧扳手手柄。要准确测量，必须用手握住手柄中间。达到预设扭力矩时 (Fig. 4 ❸)，会感觉到受阻并伴随咔嚓声。触发咔嚓机构后，应避免继续拧紧螺钉，否则将超过预设扭力矩值。不使用时，咔嚓机构会自动复位，等待下次拧紧操作。

维护和保养重要说明

严禁用套管延长扭力把手，以免改变预设值和导致扳手损坏。请将扭力矩扳手视作测量仪器 (游标卡尺、千分尺等) 使用。严禁将装置放入汽油或溶剂中，以免损坏机械润滑。

检查校准

因为机械设备会发生磨损，使用5000次或首次使用1年后，需要检验扭力矩扳手的校准，后续每年进行校准。频繁使用时，应该增加校准频次。如对检修、重新校准或维修有任何问题，请联系我们：
电话：+81 368 957 386 · 传真：+81 7 048 131 142
Frank.Yang@wera.de

Společně s momentovým klíčem dostáváte kromě tohoto návodu k obsluze také protokol Prohlášení o shodě, ve kterém je uvedeno:

- Výchozí nastavení momentového klíče,
- Nepřesnost momentového klíče, která u Click-Torque Wera činí $\pm 3\%$ (A5, A6 $\pm 4\%$) dle normy EN ISO 6789-1:2017. Pro zajištění správné funkce momentového klíče a zajištění jeho dlouhé životnosti prosím čtěte pozorně níže uvedené instrukce.

Při nastavování potřebného utahovacího momentu postupujte následovně:

Jednou rukou uchopíte momentový klíč za rukojeť. Prsty druhé ruky uchopíte konec rukojeti a vytáhnete jej směrem vzad až na doraz (Fig. 2). Tímto dojde k odemčení zámku momentového klíče. Uchopíte klíč jednou rukou za kovové těleso. Otáčením odaretované rukojeti nastavíte požadovaný kroučící moment (Fig. 3). Hrubou hodnotu nastaveného kroučícího momentu najdete ve čtvercovém průhledu ❶ (Fig. 3). Jemné nastavení najdete v půlkruhovém objektu ❷ (Fig. 3). Při nastavování dbejte na to, aby se rukojeť při konečném nastavení nacházela v poloze, kdy v půlkruhovém výřezu je je indikována celá hodnota. V této poloze slyšíte vždy jemné cvaknutí. Nyní proveďte zaaretování rukojeti zatlačením konce rukojeti. Tímto zabráníte neúmyslné změně nastavené hodnoty utahovacího momentu při používání momentového klíče. Zaaretování není možné pokud by se rukojeť nacházela v mezi poloze hodnot v půlkruhovém okénku.

Zacházení s momentovým klíčem

Momentové klíče se všeobecně považují za zařízení pro měření utahovacího momentu. S momentovým klíčem zacházejte jako s měřicím přístrojem (podobně jako s posuvným měřítkem, třmenovým mikrometrem atd.). Momentové klíče nejsou univerzálním nástrojem, který lze používat k dotahování nebo povolování mimořádně dotažených nebo zarezlých spojů. Působení silami nad nad výrobcem uvedený rozsah momentového klíče vede k jeho přetížení, které má za následek změnu nastavené hodnoty nebo poškození. Momentové klíče Wera mohou být použity k řízenému dotahování šroubů i proti směru hodinových ručiček – nejprve ale musí být klíč, respektive nástavec, pootočen o 180°, viz obrázek (Fig 6).

Pozor: Je-li klíč namáhán ve směru proti šipce vyznačené na rukojeti může rovněž dojít k jeho poškození.

Nikdy neprodlužujte momentový klíč například nasazením trubky nebo jinak. Došlo by k přetížení klíče, při kterém se může změnit nastavená hodnota nebo se může klíč poškodit.

K dosažení přesného výsledku pracujte tak, že klíč svíráte dlaní ve středu rukojeti (ideální bod působení síly je vyznačen na rukojeti momentového klíče drobnou tečkou).

Dosažení nastaveného utahovacího momentu je indikováno citelným rázem, doprovázeným slyšitelným kliknutím (Fig. 4 ❸). Po dosažení tohoto efektu je další silové působení na klíč nevhodné, protože by mohlo dojít k výše popsanému přetížení momentového klíče. Při uvolnění síly působící na klíč se klíč vrátí do výchozí polohy a je připraven k dalšímu použití.

Důležité pokyny pro péči o klíč a jeho údržbu

Momentový klíč ukládejte v originálním obalu na vhodné místo tak, aby nemohlo dojít k jeho mechanickému poškození. Momentový klíč udržujte v čistotě, ale nikdy k čištění nepoužívejte benzín, ředidla a další agresivní čisticí prostředky, které mohou být příčinou odmaštění mechanismu nebo naleptání rukojeti.

Kalibrace a její provádění:

Lhůty k provádění kalibrace se obvykle řídí interními předpisy uživatele. Velmi obecně lze konstatovat, že kalibrace by měla být prováděna nejpozději po 5 000 zatěžujících cyklech nebo přibližně 1 rok po prvním uvedení do provozu a následně poté každý rok.

Pro kalibraci, případně nastavení momentových klíčů Wera, použijte především laboratoře, které jsou Českým institutem pro akreditaci certifikovány dle Normy ČSN EN ISO/IEC 17025 v platném znění.

Opavy

V České a slovenské republice je pro pozáruční opravy momentových klíčů Wera pověřena výrobcem výhradně certifikovaná kalibrační laboratoř M & B Calibr.

M & B Calibr, spol. s r.o., Ke Karlovu 62/10, 66491 Ivančice.

Tel: +420 546 451 998

Email: kalibrace@mbcalibr.cz. www: mbcalibr.cz

Wera Werkzeuge GmbH
Korzelter Straße 21–25
D-42349 Wuppertal
www.wera.de
www.weratools.com
www.wera-tools.co.uk